

Oponentský posudok

na inauguračný spis vo vymenúvacom konaní doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD.

V osobnosti vysokoškolského profesora sú veľmi úzko previazané a spojené dve základné činnosti – vedeckovýskumná a vzdelávacia. Z týchto aktivít vrcholného vysokoškolského odborníka sa odvíjajú aj jeho dve základné oblasti bádateľskej činnosti – základný a aplikovaný výskum, ktorého výsledky sa premietajú do vzdelávacieho procesu na všetkých stupňoch vysokoškolského štúdia. Doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. pracovník Katedry bezpečnostných štúdií, Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, uchádzajúci sa o vymenovanie za profesora v odbore Medzinárodné vzťahy, vo svojich odborných a vedeckých prácach integruje obidve uvedené základné oblasti vedeckého poznávania a výsledky aplikuje vo vzdelávacej praxi skúseného vysokoškolského pedagóga.

Vo svojej doterajšej pedagogickej činnosti, na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB pôsobí 14 rokov (od roku 2007), viedol a do súčasnosti vedie predmety bakalárskeho, magisterského a tiež doktorandského stupňa štúdia. V pedagogickej praxi sa tematicky orientuje na medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá, teórie medzinárodných vzťahov, teórie bezpečnostných štúdií a stredoeurópsku regionálnu spoluprácu. Viedol a vedie prednášky a semináre predovšetkým v odbore Medzinárodné vzťahy/Politické vedy, ale aj v odbore Politológia/Politické vedy, konkrétne - *Teórie medzinárodných vzťahov, Bezpečnostné teórie, Úvod do bezpečnostných štúdií, Bezpečnostná politika SR, Energetická a environmentálna bezpečnosť, Bezpečnostné prostredie štátov V4, Sociálna bezpečnosť*. Na doktorandskom stupni štúdia - *Budúcnosť výskumu bezpečnosti v sociálnych vedách*. Považujem za potrebné zdôrazniť aj jeho aktivity v odbore Medzinárodné vzťahy v anglickom jazyku/Politické vedy, konkrétne vyučované predmety - *Security Policy, Security Policy of the Slovak Republic, Slovak Foreign Policy, Security Environment of the V4 Countries*. O jeho vysokej pedagogickej a odbornej erudovanosti svedčí aj fakt, že je spolugarant študijného program *Bezpečnostné štúdiá v medzinárodných vzťahoch*, garant povinných profilových predmetov: *Bezpečnostná politika SR, Teórie medzinárodných vzťahov, Bezpečnostné teórie* a garant ďalších povinne voliteľných a výberových predmetov. Od roku 2016 vykonáva na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov funkciu prodekana pre medzinárodné vzťahy a vzťahy s verejnosťou.

UNIVERZITA MATEJA BELA v Banskej Bystrici Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov	
Dátum: 30.6.2021	
Číslo záznamu: 889/2021	Číslo spisu:
Prílohy:	Vybavuje:

Ako vysokoškolský učiteľ viedol celý rad bakalárskych a magisterských záverečných prác. Pedagogickú skúsenosť doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD., dokladá aj jeho pôsobenie vo viacerých typoch komisií – pre štátne záverečné skúšky v bakalárskom, magisterskom i doktorandskom programe na materskej fakulte, ale aj v zahraničí.

Nevyhnutnou súčasťou pedagogických činností na vysokej škole je doktorandské štúdium. Doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. má ukončených dvoch doktorandov (Dominika Kosárová, Erik Görner), traja doktorandi majú vykonanú dizertačnú skúšku (Ľubomír Klačko, Dominika Trubenová, Petra Jankovská) a jeden doktorand (Jozef Snopko) je pred dizertačnou skúškou.

Ďalší prvok v mozaike jeho pedagogickej činnosti predstavuje angažovanosť v prednáškových aktivitách mimo svojej materskej fakulty na univerzitách v Španielsku, Francúzsku, Poľsku, Maďarsku, Ukrajine, Chorvátsku, Slovinsku a na viacerých univerzitách v Českej republike. Zároveň si dovoľím poznamenať, že doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. je už niekoľko rokov šéfredaktorom vedeckého časopisu *Politické vedy*, ktorý vydáva Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a ktorý sa jeho pričinením posunul na medzinárodnú úroveň z hľadiska indexácie do databázy Web of Science, čím významne prispel k rozvoju a zviditeľneniu slovenskej vedeckej obce, ako aj samotného vedného odboru medzinárodných vzťahov/politických vied.

Na základe doposiaľ uvedeného je možné konštatovať, že doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. je popredným odborníkom v oblasti medzinárodných vzťahov a medzinárodnej bezpečnosti; je uznávaným vedcom aj v zahraničí, čo potvrdzuje celý rad jeho publikačných výsledkov aj vedeckých prednášok v tomto bádateľskom priestore.

V poradí druhou oblasťou, ktorá charakterizuje profil doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD. je veda, vedecký výskum a publikačné výstupy z tejto oblasti.

Doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD. je autorom celého radu vedeckých štúdií, ale aj piatich monografií a mnohých odborných článkov, ktoré publikoval doma i v zahraničí (uvádzam počty najvýznamnejších publikácií: vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách 1, vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách 3, štúdie v časopisoch a zborníkoch charakteru vedeckej monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách 1, kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách 5, kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách 3, vysokoškolské učebnice vydané v domácich

vydavateľstvách 1, kapitoly vo vysokoškolských učebniciach vydané v domácich vydavateľstvách 2, vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch 1, vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch 14, vedecké práce v ostatných domácich časopisoch 10, vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS 5, vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS 3)

Dominantnú oblasť výskumu tvorí analýza medzinárodných vzťahov z pohľadu teoretických prístupov a zároveň praktickej aplikácie predovšetkým v oblasti medzinárodnej bezpečnosti a stability. Možno konštatovať, že doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD patrí v slovenskej vedeckej komunite k priekopníkom a dominantným vedeckým osobnostiam, ktoré sa dnes venujú výskumu teoreticko-metodologických otázok a problémov spojených s fenoménom medzinárodnej bezpečnosti, ale zároveň aj aplikáciou na konkrétne problémy bezpečnostnej spolupráce Slovenskej republiky s Poľskom, Slovenskej republiky a jej pozícii v NATO a tiež výskumu otázok bezpečnosti a stability v stredoeurópskom priestore. Ako príklad možno uviesť jeho monografie - *Nový prístup k bezpečnosti štátu na začiatku 21. storočia (2010)* , *Bezpečnosť ako kategória (2012)*, *Security policy of the Slovak Republic = Bezpečnostná politika Slovenskej republiky - vývoj, východiská a implikácie : development, cornerstones and implications (2013)*, *Security and strategic culture of the Visegrad group countries (2013)*, *Slovak-Polish cooperation in the field of defense and security (2017)*. Tieto práce reflektujú teoretické, celoštátne a medzinárodné pomery a tiež ich reflexie v našom stredoeurópskom priestore. Dovolím si uviesť, že tieto práce sa stretli s veľkým ohlasom v odborných kruhoch, čo dokumentujú citácie a mnohé ohlasy najmä na práce - *Nový prístup k bezpečnosti štátu na začiatku 21. storočia (2010)* a *Bezpečnosť ako kategória (2012)*, ktoré samostatne evidujú 166 ohlasov. Na svoje vedecké a odborné práce inauguračne eviduje 432 citácií a ohlasov, z toho 124 zahraničných a 308 domácich, pričom je potrebné vyzdvihnúť, že 83 je evidovaných v databázach WoS a Scopus. O kvalite ohlasov a publikačných aktivít vypovedá aj pre sociálne vedy kvalitný h-index, SCOPUS h-index – 4, Web of Science h-index – 4. K jeho vedecko výskumnej činnosti uvádzam, že bol zodpovedným riešiteľom a spoluriešiteľom výskumných projektov národného a medzinárodného významu. Podieľal sa na riešení projektov medzinárodných grantových agentúr Horizont 2020, JUST/REC, IVF, Erasmus a tiež na riešení projektov domácich grantových agentúr APVV a VEGA.

V zhrnutí o vedeckej a odbornej tvorbe doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD. možno konštatovať, že ide o koncepčné, podnetné dielo s originálnym prínosom v intenzívnom interdisciplinárnom priestore s dominantou vzťahu medzinárodných vzťahov, medzinárodnej politiky a medzinárodnej bezpečnosti.

Aktivity, ale aj renomé odborníka v oblasti medzinárodných vzťahov a medzinárodnej bezpečnosti nominovali doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD. do niekoľkých redakčných rád odborných časopisov a vedeckých rád. Ako príklad možno uviesť - člen redakčnej rady vedeckého časopisu *Současná Evropa*, ktorý vydáva Centrum evropských štúdií Vysokej školy ekonomickej v Prahe, Česká republika, člen redakčnej rady vedeckého časopisu *Obrana a strategie*, ktorý vydáva Univerzita obrany v Brne, Česká republika, člen redakčnej rady vedeckého časopisu *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University* (series: Integration Processes: Economic, Political and Legal Aspects), ktorý vydáva Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukrajina, člen vedeckej rady vedeckého časopisu *Studia i Analizy Nauk o Polityce*, ktorý vydáva Institute of Political Sciences and Public Administration, John Paul II Catholic University of Lublin, Poľská republika. Zo stavovských organizácií uvádzam členstvo vo výkonnom výbore (národný zástupca) Executive Council of Central European Political Science Association (CEPSA), Slovinsko a zároveň uvádzam členstvo inauguranta v Medzirezortnej terminologickej komisii Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky na Úrade vlády Slovenskej republiky.

Na základe komplexného zhodnotenia vedeckej, vzdelávacej a organizátorskej činnosti doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD., vychádzajúc zároveň z údajov inauguračnej dokumentácie a aj osobnej skúsenosti, konštatujem, že menovaný je kvalitným bádateľom a vysokoškolským pedagógom, uznávanou osobnosťou v oblasti medzinárodných vzťahov. Jeho produktívna a inšpiratívna práca prekročila pôdu slovenských univerzitných pracovísk a etablovala sa aj v zahraničí. Spĺňa a v mnohom prekračuje kritériá inauguračného konania na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Plne podporujem jeho žiadosť o vymenovanie za profesora.

S plným vedomím odporúčam Vedeckej rade Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici schváliť návrh na menovanie **doc. Mgr. Jaroslava Ušiaka, PhD., za profesora** v odbore habilitačného a inauguračného konania *Medzinárodné vzťahy*.

Praha 29. 6. 2021

Prof. PhDr. Ján Lid'ák, CSc. ✓

Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha